Com començar a fer tertúlies literàries dialògiques

written by Sergio Miralles | 21 de February de 2024

En este periòdic s'ha parlat molt sobre tertúlies literàries dialògiques (TLD). És una de les **actuacions educatives d'èxit** arreplegada en el **Projecte Inclu-Ed**. No pretenem ací explicar els **beneficis i resultats de les tertúlies literàries dialògiques** sinó el **procediment**, sobre el qual podràs consultar més **ací**.

S'apliquen en qualsevol edat, sense importar nivell lector o coneixement literari:

- Hi ha **docents que les apliquen des d'infantil 3 anys** o **fins i tot abans**,
- en **primària**,
- **secundària**,
- la **universitat** i
- hi ha grups de persones **adultes** de qualsevol edat gaudint esta genial experiència fora i dins de l'àmbit educatiu: **com este** grup, **este altre** o **este en euskera**.

El primer i essencial és **formar-nos rigorosament** per a aplicar esta actuació amb èxit, ja que arreplega diversitat de factors meticulosament investigats. És imprescindible

conéixer les indicacions científiques de com es fan les TLD i per què es fan així; conéixer els fonaments en els quals es basa. Sense això no sabrem com actuar ni moderar la tertúlia i els diàlegs que en ella poden brollar. També és molt recomanable visitar centres o aules on implanten TLD correctament. Així mateix, hem d'**informar els i les familiars i formar-los** perquè sàpien com i per què preparar amb el seu xiquet o xiqueta la lectura. Fins i tot, perquè **participen de voluntariat** en la tertúlia. Una vegada hem proporcionat eixa informació i formació, podem posar-nos en marxa:

Abans de la tertúlia:

- Hem de partir d'un llibre del **llistat de clàssics universals patrimoni de la humanitat**. En altres articles ja hem explicat **per què triar estos llibres i no uns altres**. En resum, la raó és que oferixen els millors resultats en tots els sentits. **S'acorda i tria el llibre, si és possible, en diàleg amb l'alumnat**.
- Triem **adaptacions fidels** als originals per a aquelles edats que ho precisen, com ara en infantil o cicles de primària. Cal no oblidar les **altes expectatives**: sempre cal buscar una adaptació amb un cert nivell de complexitat, per a així incentivar el seu esforç i la necessitat de dialogar amb altres persones la lectura per a una millor comprensió.
- **S'acorda els capítols o nombre de pàgines** per a realitzar la primera tertúlia. S'acorda també el **dia de la tertúlia**. Es realitza, generalment, una tertúlia setmanal.
- A casa, els i les menors es **preparen la lectura amb ajuda** d'una persona adulta o algú responsable i més capaç (familiars, amistats, etc.). En etapes on l'alumnat encara no llig (o els qui ho precisen, siga

l'edat que siga), se'ls pot llegir la part acordada abans de portar-la a casa per a preparar-la.

- Quan a casa es preparen la lectura amb algú, és essencial el **diàleg**. Les persones adultes han **d'incitar-los, amb preguntes, a reflexionar sobre el que han llegit, que extraguen conclusions**: què els ha semblat, què han sentit, què opinen de les actuacions dels personatges, etc.
- **Se subratllen o anoten** el fragment que més els haja cridat l'atenció (pel motiu que siga) i **escriuen el motiu**, el perquè, la seua reflexió.

El dia de la tertúlia:

- Situarem l'alumnat en rogle o altra disposició de manera que tots i totes puguen vore's les cares.
- Una persona fa de **moderadora**. En principi serà el o la docent qui modere. S'encarrega de:
  - recordar, abans de començar, els **principis** que es tindran en compte en tot moment, que inclouen **respecte** i **solidaritat**;
  - **anotar** a aquelles persones que hagen portat algun extracte reflexionat per a compartir;
  - assegurar que es complisquen els principis, el **respecte** absolut en els diàlegs i intervencions;
  - **prioritzar** el torn d'aquelles persones que menys hagen parlat o menys solen participar;
  - **animar i motivar** a la participació, reflexió i diàleg.
- La persona moderadora dóna torn a la primera intervenció: el xiquet o xiqueta situa la resta i **llig el fragment** que li va cridar l'atenció. Seguidament, **explica el perquè i la seua reflexió**. Després d'això, si algú vol afegir alguna idea a la reflexió, el moderador o moderadora ho anota i li

dona torn. Ací es pot obrir un debat sobre la idea aportada; sempre demanant torn (per exemple alçant la mà) i sent la moderadora o moderador qui vaja donant veu.

- El moderador va donant torn així fins que tots i totes hagen llegit i comentat el fragment que portaven preparat per a compartir. És important ací **controlar el temps** amb cura, perquè no poden quedar-se intervencions preparades de casa sense compartir. Si cal abreujar perquè s'acaba el temps, no s'eliminaran intervencions preparades sinó que s'acurtaran les reflexions d'un altre alumnat sobre les mateixes (de qui més haja parlat) o es demanarà brevetat en les intervencions.
- S'acorda les pròximes pàgines o capítols a llegir i preparar per a la següent tertúlia i s'establix també el dia.

Deixaré la conclusió que una alumna de 3r de primària va escriure en un text argumentatiu que va decidir fer sobre les tertúlies dialògiques:

> ***"Fes tertúlies! Són genials perquè aprens moltes paraules noves, parles d'un munt de coses, hi ha respecte i aprens d'una altra gent."***